

Tăng cường kiểm soát rủi ro, đẩy mạnh chuyển đổi số trong quản lý thuế

21:41 19/11/2025

Nhằm bảo đảm nguồn thu ngân sách Nhà nước bền vững và kỷ cương tài chính, các đại biểu Quốc hội đề nghị cần bổ sung cơ chế phòng ngừa, cảnh báo rủi ro, đẩy mạnh chuyển đổi số để giảm thất thu, chống gian lận thuế, qua đó góp phần tạo môi trường kinh doanh công bằng, minh bạch.

Cần bổ sung cơ chế phòng ngừa, cảnh báo rủi ro

Thảo luận tại hội trường, các ý kiến đại biểu bày tỏ tán thành cao với sự cần thiết sửa đổi toàn diện Luật Quản lý thuế, nhằm bảo đảm nguồn thu ngân sách nhà nước bền vững, tạo môi trường kinh doanh công bằng, minh bạch, tăng cường quản lý rủi ro và đẩy mạnh chuyển đổi số.

Về khai thuế, tính thuế, khấu trừ thuế, chống gian lận, bổ sung hồ sơ, tại khoản 5 Điều 12 dự thảo Luật cho phép người nộp thuế khai bổ sung hồ sơ trong 5 năm.

Đại biểu Nguyễn Tâm Hùng (Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh), (Ảnh: DUY LINH)

Theo đại biểu Nguyễn Tâm Hùng (Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh), thực tiễn cho thấy nhiều trường hợp lợi dụng cơ chế này để né thanh tra, điều chỉnh số liệu vào thời điểm nhạy cảm. Do đó, đại biểu đề nghị Ban soạn thảo xem xét bổ sung cơ chế cảnh báo rủi ro, mọi hồ sơ khai bổ sung làm thay đổi lớn hoặc nộp trong thời điểm sát kỳ kiểm tra phải đưa vào diện kiểm tra sau bổ sung.

“Biện pháp này góp phần làm giảm thất thu thuế, nâng cao tuân thủ và phù hợp với nguyên tắc quản lý rủi ro”, đại biểu nhấn mạnh.

Về hoàn thuế, đại biểu nêu rõ, dự thảo Luật đã đề cập cơ chế hoàn thuế tự động, đây là bước tiến quan trọng, song chưa có nguyên tắc phân loại hồ sơ theo mức độ rủi ro để bảo đảm hoàn đúng, hoàn đủ, tránh gian lận thuế giá trị gia tăng.

“Đề nghị Ban soạn thảo xem xét bổ sung quy định hồ sơ rủi ro thấp được hoàn trước, kiểm tra sau, hồ sơ rủi ro cao phải kiểm tra trước và hoàn sau. Dựa trên tiêu chí công khai, minh bạch, điều này bảo đảm hài hòa giữa tạo thuận lợi cho doanh nghiệp và bảo vệ an toàn ngân sách”, đại biểu nêu kiến nghị.

Cũng theo đại biểu Hùng, Điều 20 và 21 dự thảo Luật đã quy định về khoan nợ và xóa nợ, nhưng cần bổ sung cơ chế phòng ngừa, thống nhất cơ sở dữ liệu giữa thuế, đăng ký kinh doanh, công an để kịp thời xác định doanh nghiệp mất tích, bỏ trốn. Đi cùng với đó là giao trách nhiệm pháp lý rõ ràng cho người đại diện theo pháp luật và người sở hữu hưởng lợi trong trường hợp doanh nghiệp bỏ trốn. Đây là nội dung quan trọng nhằm thu đúng, thu đủ và bảo đảm kỷ cương tài chính.

Quốc hội thảo luận tại hội trường về dự án Luật Quản lý thuế (sửa đổi). (Ảnh: DUY LINH)

Đại biểu Nguyễn Hoàng Bảo Trân (Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh) chỉ ra, trong dự thảo Luật Quản lý thuế hiện nay chưa có cơ chế rõ ràng để miễn, giảm thuế khi người dân bị ảnh hưởng bởi thiên tai, dịch bệnh. Thực tế cho thấy mỗi lần bão lũ, ngập lụt, sạt lở hoặc đợt dịch bệnh kéo dài, người dân rất khó khôi phục ngay trong vài tháng.

Vì vậy, đại biểu đề xuất Luật Quản lý thuế nên có điều khoản quy định miễn, giảm, giãn thuế tối thiểu 3 năm cho những hộ, cá nhân kinh doanh bị ảnh hưởng bởi thiên tai hoặc dịch bệnh, khi cơ quan có thẩm quyền công bố tình trạng thiệt hại, cơ quan thuế căn cứ vào biên bản xác minh thiệt hại, báo cáo thiệt hại của cơ quan phòng, chống thiên tai để quyết định. Đồng thời, quy định rõ thủ tục, thẩm quyền, ai quyết định miễn, giảm, cách xác minh thiệt hại, trách nhiệm của cơ quan thuế, cách người dân khiếu nại nếu không được thụ hưởng cơ chế.

Đẩy mạnh chuyển đổi số trong quản lý thuế

Góp ý vào quy định hộ kinh doanh, cá nhân kinh doanh kê khai thuế, đại biểu Hoàng Văn Cường (Đoàn thành phố Hà Nội) cho hay, từ ngày 1/1/2026, hộ kinh doanh và cá nhân kinh doanh sẽ chính thức bỏ hình thức thuế khoán và chuyển sang kê khai thuế. Đại biểu cho rằng, thực tế hiện nay các hộ kinh doanh e ngại việc kê khai thuế bởi họ không có sổ sách ghi chép. Điều này có thể vô tình dẫn đến tình trạng hộ kinh doanh không kê khai đủ và trốn thuế.

Đại biểu Hoàng Văn Cường (Đoàn thành phố Hà Nội). (Ảnh: DUY LINH)

Do vậy, đại biểu Hoàng Văn Cường đề nghị cần có chủ trương hỗ trợ hộ kinh doanh các phương tiện để thực hiện tính thuế thông qua máy tính tiền, cơ quan thuế sẽ quản lý được đầy đủ thông tin về doanh thu kinh doanh của một hộ

cũng như thông báo về nghĩa vụ thuế cho hộ kinh doanh vào cuối năm, không để hộ kinh doanh phải tự báo cáo thuế.

Đồng thời, cơ quan thuế hỗ trợ hộ kinh doanh trích xuất các dữ liệu từ máy tính tiền ra (như doanh thu, chi phí...) để giúp cho quản lý của hộ kinh doanh được tốt hơn.

“Nếu chúng ta hỗ trợ được cho hộ kinh doanh các phương tiện tính tiền, hỗ trợ được cách thức quản lý, kể cả phần mềm thì với việc trích 0,1% phần vượt khung thuế để hỗ trợ công tác quản lý thuế, tôi cho rằng việc này là phù hợp”, đại biểu bày tỏ.

Quan tâm đến nội dung chuyển đổi số, đại biểu Nguyễn Tâm Hùng nêu, tại khoản 7 và khoản 8 Điều 4 dự thảo Luật đã giải thích về hệ thống thông tin điện tử của Chính phủ và hệ thống thông tin quản lý thuế nhưng ranh giới chức năng chưa rõ, có nguy cơ trùng lập hạ tầng công nghệ, tăng chi phí đầu tư và vận hành.

Đại biểu đề xuất Ban soạn thảo bổ sung quy định về nguyên tắc tích hợp, liên thông, nhằm hạn chế nhân bản hệ thống. Bên cạnh đó, các dữ liệu thuế nên được kết nối một cửa với hệ thống Chính phủ điện tử.

“Đây là yêu cầu cốt lõi để triển khai chuyển đổi số trong quản lý thuế, bảo đảm tiết kiệm và tránh phân mảnh hạ tầng công nghệ”, đại biểu Hùng nói.

Theo nhandan.vn